

Edyta Tkaczyk

- ▶ Menedżerska Akademia Nauk Stosowanych w Warszawie (Warsaw Management University, Poland)
- ▶ e-mail: edyatkaczyk13@wp.pl
- ▶ ORCID: 0000-0001-9831-6430

DOI: 10.15290/mhi.2024.23.01.25

SPROSTOWANIE BŁĘDU W AKCIE NORMATYWNYM OGŁOSZONYM W DZIENNIKU URZĘDOWYM

Abstrakt

Artykuł został poświęcony sprostowaniu błędów w aktach prawnych, które zostały wydane na podstawie nowej ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych. Przy sprostowaniu błędu w akcie prawnym należy zwrócić uwagę na konstrukcję błędów, na rodzaj, autora oraz przedmiot aktu prawnego, w którego ramach dokonuje się sprostowania. Poprzez sprostowanie błędu nie dokonujemy czynności kreującej normy prawne. Nie jest więc zasadą że błąd prostuje autor aktu prawnego, lecz organ, który jest odpowiedzialny za jego ogłoszenie. Sprostowanie błędu jest czynnością o charakterze redakcyjnym, technicznym. Nie kreuje ona jednak normy prawnej. Jest to czynność o charakterze deklaratoryjnym. Jednocześnie obwieszczenie o sprostowaniu błędu polega na ogłoszeniu w dziennikach urzędowych. Nabiera ono charakteru urzędowego źródła poznania prawa oznaczonego domniemaniem autentyczności.

Kwestią zasadniczą jest to, że ogłoszony akt prawny z błędem jest wiążący do czasu urzędowego sprostowania tego błędu. Możemy powiedzieć, że sprostowanie błędu jest z jednej strony czynnością czysto redakcyjną, i jako taka należy do organu odpowiedzialnego za wydawanie dziennika promulgacyjnego, a nie do organu ustanawiającego dany akt prawny. Z drugiej strony sprostowanie błędu oznacza zmianę treści aktu prawnego, może więc prowadzić do zmiany normy prawnej

zawartej w prostowanym akcie, a więc może mieć działanie prawotwórcze. W przywoływanej ustawie nie ma definicji błędu, zawiera ona natomiast zastrzeżenie, że sprostowanie nie może prowadzić do merytorycznej zmiany tekstu aktu prawnego. Możemy przyjąć, że dopuszczalne jest sprostowanie tylko takich błędów, które powstały na etapie ogłaszania i jednocześnie nie mają charakteru merytorycznego.

Słowa kluczowe: sprostowanie błędu, ogłaszanie prawa, akt normatywny, norma prawna

CORRECTION OF THE ERROR IN THE NORMATIVE ACT PUBLISHED IN THE OFFICIAL JOURNAL – LEGAL AND LEGISLATIVE STUDY

Abstract

The article is dedicated to the correction of errors in the legal act that has been issued on the basis of the new act dated 20 July 2000 on publication of normative acts and some other legal acts. When correcting an error in the legal act, it is necessary to pay attention to the structure of errors, as well as to their type, the author and subject matter of the legal act under which the correction is made. Correction of the error does not entail the act of creating legal norms. It is not a rule that the error is corrected by the author of the legal act, but rather by the body responsible for its publication. Correction of the error is editorial and technical by nature. It does not create a legal norm. It is a declaratory action. Also, the announcement of the error correction is published in official journals. It acquires the status of an official source of law, designated by the presumption of authenticity.

It is essential to note that the legal act announced with an error remains binding until the error is officially corrected. One can say that correction of the error is on the one hand purely editorial and as such attributable to the body responsible for issuing the promulgation journal, rather than to the body enacting the legal act. On the other hand, correction of errors entails changes to the content of the legal act, and therefore may lead to changes to the legal norm included in the corrected act, which means law-making effects. The aforementioned act does not give any definition of the error, yet includes a provision stating that correction must not lead to substantive modification of the legal act. One can assume that it is permissible to correct the errors that emerged at the publication stage and are not substantive by nature

Key words: error correction, announcement of law, normative act, legal norm

1. Wstęp

Istotnym zagadnieniem związanym z ogłaszaniem aktów prawnych, w którym skupia się wiele różnorodnych problemów, jest kwestia prostowania błędów w ogłoszonych aktach prawnych. Prawo do błędu polega na tym, że akt prawny został obciążony wadą legislacyjną w toku jego publikacji w dzienniku promulgacyjnym. Prawo do błędu nie dotyczy wszystkich opublikowanych aktów prawnych. Błąd w akcie powstaje w wyniku nieumyślnego działania, które jest niezgodne z zasadami lub założeniami i przynosi złe skutki prawne oraz niepoprawnie przeprowadzone rozumowanie.

Patrząc z perspektywy prawnohistorycznej na uregulowania w omawianym obszarze, pierwszym aktem dotyczącym ogłaszania prawa była ustawa z dnia 31 lipca 1919 r. w sprawie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, która jednak nie zawierała regulacji dotyczących instytucji sprostowania błędów¹. Podmiotami, które dokonywały sprostowania błędów w tekstach byli: marszałek sejmu², Prezes Rady Ministrów³, prezydent⁴ oraz ministrowie⁵. W latach od 1919 do 1921 wydane zostały sprostowania do ustaw, jak również, co charakterystyczne, do Konstytucji marcowej z dnia 17 marca 1921 r.⁶ W tamtym okresie sprostowania błędów także dotyczyły dekretów. Kwestie sprostowania błędów uregulował dopiero art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. w sprawie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej⁷. Należy dodać, że sprostowania ukazywały się również

¹ Dz.U. 1919 nr 66, poz. 400.

² Obwieszczenie Marszałka Sejmu Ustawodawczego z dnia 25 czerwca 1919 r. w przedmiocie sprostowania błędów w ustawie o ustalaniu i wynagradzaniu nauczycieli publicznych szkół powszechnych (Dz.U. 1919 nr 50, poz. 331).

³ Obwieszczenie z dnia 9 grudnia 1920 r. w sprawie sprostowania ustawy z dnia 6 lipca 1920 r. w przedmiocie ujednostajnienia na obszarze b. zaboru rosyjskiego ustaw i rozporządzeń o podatku przemysłowym (Dz.U. 1920 nr 117, poz. 778).

⁴ Obwieszczenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 stycznia 1926 r. o sprostowaniu błędów w ogłoszeniu ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz.U. 1926 nr 7, poz. 52).

⁵ Sprostowanie do rozporządzenia Rady Ministrów o tymczasowej organizacji władz administracyjnych pierwszej instancji (starostw) na obszarze b. zaboru rosyjskiego (Dz.U. 1919 nr 92, poz. 502).

⁶ Obwieszczenie Marszałka Sejmu w sprawie sprostowania omyłki druku w ustawie z dnia 17 marca 1921 r. „Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej” (Dz.U. 1921 nr 52, poz. 334).

⁷ Dz.U. 1928 nr 3, poz. 18.

w „Monitorze Polskim”⁸. Kolejnym aktem prawnym regulującym omawianą kwestię był dekret⁹ Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 września 1935 r. o wydawaniu Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej¹⁰.

Po wojnie instytucję sprostowania błędu uregulowała ustawa z dnia 30 grudnia 1950 r. o wydawaniu Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej i Dziennika Urzędowego Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”¹¹. Wydawane były wówczas sprostowania błędów do dekretów, a dekrety w tamtym okresie były wydawane dość licznie¹². Kwestie sprostowania błędu regulowało również zarządzenie nr 238 Prezesa Rady

⁸ Sprostowanie Redakcji „Monitora Polskiego” do zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 listopada 1933 r. o przymusowym wywłaszczeniu gruntów na rzecz Skarbu Państwa pod budowę kolei Warszawa – Radom (M.P. 1933 nr 269, poz. 294) oraz Sprostowanie Redakcji „Monitora Polskiego” do zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 listopada 1933 r. w sprawie wywłaszczenia gruntów dla lotniska w Małaszewiczach (M.P. 1933 nr 266, poz. 292).

⁹ Przykładem takiego sprostowania błędu było Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 1946 r. o sprostowaniu błędów w dekreście o zmianie i ustalaniu imion i nazwisk, w prawie rodzinnym i w przepisach wprowadzających prawo rodzinne (Dz.U. 1946 nr 16, poz. 113).

¹⁰ Dz.U. 1935 nr 68, poz. 423.

¹¹ Dz.U. 1950 nr 58, poz. 524.

¹² Obwieszczenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 listopada 1950 r. prostujące błędy w dekreście o zmianie dekretu o opłacie skarbowej (Dz.U. 1950 nr 49, poz. 457), Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 1950 r. o sprostowaniu błędów: 1) w dekreście z dnia 26 kwietnia 1949 r. o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych, 2) w ustawie z dnia 21 lipca 1950 r. o 6-letnim planie rozwoju gospodarczego i budowy podstaw socjalizmu na lata 1950–1955, 3) w ustawie z dnia 20 lipca 1950 r. o zmianie przepisów postępowania karnego, 4) w ustawie z dnia 20 lipca 1950 r. o zmianie przepisów postępowania w sprawach cywilnych, 5) w kodeksie postępowania cywilnego (tekst jednolity), 6) w prawie o ustroju sądów powszechnych (tekst jednolity), 7) w dekreście z dnia 21 września 1950 r. o zmianie prawa o stowarzyszeniach, 8) w dekreście z dnia 21 września 1950 r. o zmianie przepisów, dotyczących stosunku służbowego i uposażenia etatowych docentów państwowych szkół akademickich, 9) w ustawie z dnia 28 października 1950 r. o zawodzie lekarza, 10) w rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 lipca 1949 r. w sprawie dodatku za wysługę lat, 11) w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 22 grudnia 1949 r. w sprawie likwidacji niektórych komunalnych kas oszczędności, 12) w rozporządzeniu Ministra Szkół Wyższych i Nauki z dnia 23 sierpnia 1950 r. w sprawie utworzenia Studium Zaocznego w Szkole Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie (Dz.U. 1950 nr 53, poz. 489) oraz Obwieszczenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 listopada 1950 r. o sprostowaniu błędów w ustawie o 6-letnim planie rozwoju gospodarczego i budowy podstaw socjalizmu na lata 1950–1955 (Dz.U. 1950 nr 53, poz. 488).

Ministrów z dnia 9 grudnia 1961 r. w sprawie zasad techniki prawodawczej i zawarte było w par. 63 ust. 3¹³, co dopełniało postanowienia ustawy z dnia 30 grudnia 1950 r. Kolejne zasady techniki prawodawczej stanowiące załącznik do uchwały nr 147 Rady Ministrów z dnia 5 listopada 1991 r. w par. 75 ust. 3¹⁴ również regulowały kwestie sprostowania błędu. W zasadach z 1961 r. (rozdział 10) oraz zasadach z 1991 r. (rozdział 12) regulacje dotyczące sprostowania błędu były niemal identyczne.

2. Pojęcie instytucji sprostowania błędu w akcie normatywnym

Kwestią zasadniczą jest to, że ogłoszony akt prawny z błędem jest wiążący do czasu urzędowego sprostowania tego błędu¹⁵. Możemy powiedzieć, że sprostowanie błędu jest z jednej strony czynnością czysto redakcyjną, i jako taka należy do organu odpowiedzialnego za wydawanie dziennika promulgacyjnego, a nie do organu ustanawiającego dany akt prawny. Z drugiej strony sprostowanie błędu oznacza zmianę treści aktu prawnego, może więc prowadzić do zmiany normy prawnej zawartej w prostowanym akcie, a więc może mieć działanie prawotwórcze.

Obecnie regulacja dotycząca prostowania błędów jest zawarta w ustawie z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (dalej: „AktyNormU”)¹⁶ i w zasadach techniki prawodawczej z 2002 r. (dalej: ztp)¹⁷. W art. 17 i 18 AktyNormU zawarto podstawę prawną wraz z przesłankami w dokonywaniu sprostowań¹⁸. Ztp natomiast regulują zasady redagowania obwieszczeń o sprostowaniu

¹³ Par. 63. 1. „Błędy w tekście aktu ustawodawczego prostuje się przez obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów ogłoszone w Dzienniku Ustaw. [...] 3. Sprostowanie przewidziane w ust. 1 lub 2 dotyczyć może tylko aktu już ogłoszonego w Dzienniku Ustaw, gdy błąd polega na rozbieżności pomiędzy tekstem ogłoszonym drukiem a tekstem oryginału”.

¹⁴ Par. 75. 1. „Błędy w tekście ustawy prostuje się w drodze obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów ogłoszonego w Dzienniku Ustaw.[...] 3. Sprostowanie, o którym mowa w ust. 1 i 2, dotyczyć może jedynie aktu już ogłoszonego, gdy błąd polega na rozbieżności między tekstem ogłoszonym drukiem a tekstem oryginału”.

¹⁵ W. Skrzydło, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Komentarz*, Warszawa 2009, s. 89.

¹⁶ Dz.U. 2019, poz. 1461.

¹⁷ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. 2016, poz. 283).

¹⁸ W praktyce doszło do wydania obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 marca 2001 r. o sprostowaniu błędów (Dz.U. 2001 nr 28, poz. 319), sprostowano dwa błędy

błędu. Art. 17 AktyNormU dotyczy prostowania błędów w ogłoszonym pierwotnym tekście aktu prawnego, natomiast art. 18 traktuje o prostowaniu błędu w ogłoszonym tekście jednolitym. Przepisy te regulują podstawowe przesłanki dokonywania sprostowań, a jednocześnie – formę, w jakiej sprostowanie ma być dokonane¹⁹.

W ustawie AktyNormU nie ma definicji błędu, zawiera ona natomiast zastrzeżenie, że sprostowanie nie może prowadzić do merytorycznej zmiany tekstu aktu prawnego²⁰. Możemy przyjąć, że dopuszczalne jest sprostowanie tylko takich błędów, które powstały na etapie ogłaszania i jednocześnie nie mają charakteru merytorycznego. Skoro bowiem przepis 17 AktyNormU stanowi, że sprostowanie nie może prowadzić do merytorycznej zmiany tekstu aktu prawnego, to wydaje się oczywiste, że sprostować nie można takich błędów, które doprowadziłyby do merytorycznej zmiany tekstu aktu prawnego. Innymi słowy, z art. 17 ust. 1 AktyNormU wynika deklaratoryjny charakter obwieszczenia o sprostowaniu błędów, nie zakazuje ona prostowania błędów, które pojawiły się na etapie ogłaszania aktu prawnego i merytorycznie nie zmieniły tekstu tego aktu²¹.

Chodzi więc o przywrócenie legalnie ustanowionej treści. Organy odpowiedzialne za wydawanie dzienników promulgacyjnych są obowiązane do niewprowadzania w drodze obwieszczenia o sprostowaniu błędów jakiegokolwiek merytorycznej zmiany tekstu aktu prawnego, przy czym za zmianę taką traktuje się zmianę, która nie wynika z porównania tekstu oryginału z tekstem ogłoszonym. Błąd, który wystąpił na etapie tworzenia danego aktu, nie podlega sprostowaniu. Ustawa AktyNormU reguluje również, gdzie są ogłaszane te obwieszczenia, oraz to, na kim spoczywa

Konstytucji RP z 1997 r.: w art. 31 ust. 3 zamiast wyrazu „by”: powinien być wraz „być”, a w art. 93 ust. 1 zamiast wyrazu „organizacyjne” – wyrazy „organizacyjnie”.

¹⁹ Kolejną sprawą było Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 października 1997 r. o sprostowaniu błędów (Dz.U. 1997 nr 128, poz. 840), sprostowano m.in. Kodeks karny z 1997 r.; w art. 156 Par. 1 w pkt 2 k.k. zamiast wyrazów „ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej choroby realnie zagrażającej życiu” powinien być wyraz „ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu”. Sprawa dotyczyła jednego przecinka.

²⁰ S. Wronkowska, M. Zieliński, *Komentarz do zasad techniki prawodawczej z dnia 20 czerwca 2002 r.*, Warszawa 2021, s. 224.

²¹ L. Garlicki, *Kto prostuje błędy w tekście ustawy? Polemika z artykułem Piotra Radziewicza pt. „O sprostowaniu błędów w konstytucji i innych aktach prawnych”, „Przegląd Sejmowy” 2002, nr 2, s. 70.*

obowiązek sprostowania błędu. Sprostowanie błędu ogłasza się w tym samym dzienniku urzędowym, w którym ogłoszono prostowany akt²². Przepis ten stosuje się odpowiednio do sprostowań błędów w tekście jednolitego aktu prawnego.

Zgodnie z art. 88 ust. 2 Konstytucji zasady i tryb ogłaszania aktów normatywnych określa ustawa t.j. AktyNormU²³. Należy przyjąć, iż w tym katalogu mieści się instytucja sprostowania błędu. Stan prawny obowiązujący obecnie w zakresie wydawania Dziennika Ustaw (dalej: „Dz.U.”), Dziennika Urzędowego, i „Monitora Polskiego” (dalej: „M.P.”) i innych dzienników urzędowych określa ta ustawa. I w tym zakresie odpowiada zasadom konstytucyjnym. W ustawie AktyNormU wyczerpująco jednym aktem uregulowano sprawy związane z ogłaszaniem aktów normatywnych oraz wydawaniem dzienników urzędowych wraz z instytucją, jaką jest sprostowanie błędu w drodze obwieszczenia. Przewiduje się, że obwieszczenie o sprostowaniu błędu uzyskuje moc po jego prawidłowym ogłoszeniu. Przez ogłoszenie obwieszczenia o sprostowaniu błędu w dzienniku promulgacyjnym należy rozumieć uzdrowienie systemu prawnego.

Istnieją dwa podstawowe warunki, od spełnienia których zależy to, czy zainteresowani mają faktyczną możliwość zapoznania się ze sprostowaniem błędu: po pierwsze, czy istnieje dostępność dzienników urzędowych, w czasie umożliwiającym zapoznanie się z ogłoszonym w nich sprostowaniem błędu, po drugie, odpowiedniego *vacatio legis* ogłaszanego obwieszczenia o sprostowaniu błędu²⁴. Zasady ustalania daty wejścia w życie obwieszczenia o sprostowaniu błędu są już tradycyjnie zamieszczane w ustawach regulujących urzędowe ogłaszanie aktów normatywnych w Dz.U. i M.P.²⁵. Zasady te są niezwykle istotne z punktu widzenia funkcjonowania prawa. Obowiązek zachowania odpowiedniej *vacatio legis* nie może być rozumiany w taki sposób, że obwieszczeniom o sprostowaniu błędu nadawana jest moc wsteczna²⁶.

²² A. Wiktorska, *Dziennik Ustaw jako urzędowy organ przeznaczony do ogłaszania aktów normatywnych*, „Przegląd Legislacyjny” 2011, nr 2–4, s. 38.

²³ S. Wronkowska, *Ustawa o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych*, „Przegląd Sejmowy” 2001, nr 5, s. 11.

²⁴ A. Malinowski, *Informacja o nieobowiązaniu przepisu*, „Przegląd Legislacyjny” 2016, nr 1, s. 10.

²⁵ Należy podkreślić, że w okresie międzywojennym nie zostały uregulowane zasady dotyczące przygotowywania obwieszczeń o sprostowaniu błędu. Zasady techniki prawodawczej również tego zagadnienia nie regulowały.

²⁶ T. Zalański, *Zasady prawidłowej legislacji w poglądach Trybunału Konstytucyjnego*, Warszawa 2008, s. 150.

Problem nadawania mocy wstecznej przepisom został już dostatecznie wyjaśniony w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego (dalej: TK), stąd wskazania na zasadę demokratycznego państwa prawnego²⁷. Generalnie zaś nadawanie obwieszczeniom mocy wstecznej byłoby sprzeczne z rzeczywistymi potrzebami wprowadzania określonych rodzajów regulacji do porządku prawnego²⁸.

Niezbędne wydaje się także doprecyzowanie sposobu oznaczania dnia wydania dziennika z obwieszczeniem tak, aby było jasne, że oznacza on dzień, w którym dziennik jest rzeczywiście kierowany do rozpowszechnienia.

Zakres wydawania obwieszczeń o sprostowaniu błędu został opisany w art. 17 AktyNormU. Błędy w tekstach ustaw prostuje marszałek sejmu. Błędy w tekście umowy międzynarodowej, w tekście tłumaczenia umowy międzynarodowej na język polski lub w tekście oświadczenia rządowego dotyczącego tej umowy prostuje minister, który występował z wnioskiem o ogłoszenie tej umowy w dzienniku urzędowym²⁹. Prezes Rady Ministrów, z własnej inicjatywy lub na wniosek właściwego organu, prostuje błędy w tekstach aktów innych niż wymienione powyżej, ogłoszonych w Dzienniku Ustaw i Monitorze Polskim³⁰.

Organy wydające dzienniki urzędowe inne niż wymienione powyżej prostują błędy w tekstach aktów prawnych ogłoszonych w tych dziennikach.

Błąd, o którym mówią „ztp”, pojawia się w sytuacji, gdy następuje rozbieżność pomiędzy oryginałem, czyli tekstem aktu prawnego skierowanym do publikacji przez organ wydający ten akt, a tekstem ogłoszonym we właściwym dzienniku

²⁷ B. Banaszak, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Komentarz*, Warszawa 2009, s. 442.

²⁸ K. Kaleta, *komentarz do art. 88, [w:] Konstytucja III RP w tezach orzeczniczych Trybunału Konstytucyjnego i wybranych sądów*, red. M. Zubik, Warszawa 2008, s. 476.

²⁹ Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 30 grudnia 1950 r. o wydawaniu Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej i Dziennika Urzędowego Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w ogłoszonych tekstach aktów prawnych błąd prostował Prezes Rady Ministrów, a jeśli błąd wystąpił w ogłoszonym tekście lub przekładzie umowy z innymi państwami, lub w tekście oświadczeń rządowych w sprawie mocy obowiązującej umów międzynarodowych, ich ratyfikacji i uczestnictwa w nich innych państw – Minister Spraw Zagranicznych.

³⁰ P. Radzewicz, *O sprostowaniu błędów w konstytucji i innych aktach prawnych*, „Przegląd Sejmowy” 2002, nr 2, s. 65.

promulgacyjnym³¹. Rozbieżność pomiędzy tekstem oryginału a tekstem opublikowanym może polegać na pominięciu, dodaniu lub zmianie jakiegoś fragmentu tekstu aktu prawnego. Fragmentem tym może być wyraz, fraza, oznaczenie jednostki redakcyjnej, liczba lub znak interpunkcyjny, tiret. Jest to więc błąd o charakterze formalnym³². W przypadku błędu merytorycznego konieczna jest nowelizacja.

By ostatecznie zdefiniować błąd, należy odpowiedzieć na pytanie, co to jest oryginał i jak wygląda. Podstawą ogłoszenia aktu prawnego jest jego oryginał podpisany przez upoważniony do wydania tego aktu organ. Zgodnie z art. 15 AktyNormU podstawą do ogłoszenia aktu normatywnego lub innego aktu prawnego jest akt w formie dokumentu elektronicznego opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez upoważniony do wydania aktu organ³³. Sprostowanie błędu ogłasza się w tym samym dzienniku urzędowym, w którym ogłoszono prostowany akt, błędy w tekstach aktów ogłaszanych w Dz.U., M.P. i M.P. „B” prostuje Prezes Rady Ministrów z własnej inicjatywy lub na wniosek właściwego organu. Błędy w tekstach aktów prawnych ogłaszanych w dziennikach innych niż powyższe prostują organy wydające te dzienniki urzędowe. Sprostowanie nie może prowadzić do merytorycznej zmiany tekstu aktu prawnego.

3. Obwieszczenie o sprostowaniu błędu w akcie normatywnym

Obwieszczenie o sprostowaniu błędów rozpoczyna się od tytułu, na który składają się oznaczenia: rodzaju aktu, nazwy organu prostującego błąd, daty wydania obwieszczenia i jego przedmiotu. Datą wydania obwieszczenia jest data jego podpisania przez właściwy organ. Oznaczenie przedmiotu jest zawsze takie samo: „o sprostowaniu błędu”. Po tytule przytacza się podstawę prawną sprostowania błędu, którą stanowi od 1 stycznia 2001 r. art. 17 ust. 2a, 2b i ust. 3 AktyNormU albo art. 17 ust. 4, gdy obwieszczenie wydaje

³¹ Uzasadnienia dla tej konstrukcji prawnej należy dopatrywać się na mocy art. 6 ustawy z dnia 30 grudnia 1950 r. o wydawaniu Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej i Dziennika Urzędowego Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, która znalazła swoje potwierdzenie w zasadach techniki prawodawczej z dnia 9 grudnia 1961 r.

³² G. Wierczyński, *Komentarz do Par. 111*, [w:] *Zasady Techniki prawodawczej, Komentarz do rozporządzenia*, red. J. Warylewski, Warszawa 2003, s. 391.

³³ G. Wierczyński, *Polska reforma ogłaszania prawa*, „Przegląd Sejmowy” 2011, nr 5, s. 29.

inny organ niż Prezes Rady Ministrów³⁴. Po przytoczeniu podstawy prawnej podaje się właściwą treść sprostowania – przytacza się tytuł prostowanego aktu normatywnego, z oznaczeniem dziennika urzędowego, w którym został ogłoszony ten akt, następnie podaje się jednostkę redakcyjną, w której występuje błąd, przytacza się obecne brzmienie (z błędem) tej jednostki lub jej fragmentu i na końcu podaje się właściwe brzmienie, którym należy zastąpić brzmienie dotychczasowe³⁵. Ze względu na powstały błąd redakcyjny w ogłoszonym tekście aktu prawnego, zachodzi konieczność jego sprostowania w formie obwieszczenia, co następuje zgodnie z art. 17 AktyNormU³⁶. Należy więc rozważyć, czy obwieszczenie o sprostowaniu błędu uzyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Domniemanie autentyczności przysługuje każdemu ogłoszonemu w dzienniku urzędowym tekstowi aktu prawnego, a więc również tekstowi obwieszczenia o sprostowaniu błędu. Obwieszczenie o sprostowaniu błędu z chwilą ogłoszenia podważa w sposób urzędowy domniemanie autentyczności aktu prawnego. Wskazuje się zatem, że błędy, które powstały na wcześniejszych etapach (były już w tekście oryginału), prostuje się poprzez klasyczną nowelizację, o której mowa w dziale II rozporządzenia ztp. Można zatem w trybie art. 17 sprostować wyłącznie błędy popełnione przez organ wydający dziennik urzędowy, który sam dokonuje ich usunięcia (sprostowania)³⁷. Błędy, które były w tekście przekazanym do publikacji, prostuje się poprzez klasyczną nowelizację. Błędem w rozumieniu art. 17 ust. 1 AktyNormU jest rozbieżność pomiędzy oryginałem, a zdefiniowanym w art. 15, tekstem ogłoszonym w dzienniku urzędowym. Aby zatem zdefiniować taki błąd, należy odwołać się do pojęcia oryginału, o jakim mowa w art. 15 AktyNormU. Oceniając stan faktyczny sprawy można uznać w sposób niesporny – że jest nim akt prawny przygotowany w formie dokumentu elektronicznego. Przesłany drogą elektroniczną może zawierać

³⁴ M. Paczocha, *Ogłaszanie samorządowych aktów prawnych (część 1)*, „Finanse komunalne” 2001, nr 5, s. 35.

³⁵ Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 30 grudnia 1950 r. o wydawaniu Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej i Dziennika Urzędowego Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” sprostowanie błędów następowało w drodze obwieszczenia ogłaszanego w dzienniku, w którym ogłoszono prostowany tekst lub przekład. Mówił o tym ust. 3 do ww. artykułu.

³⁶ G. Wierczyński, *Austriacka ustawa o reformie ogłaszania aktów prawnych jako potencjalna inspiracja dla polskiego prawodawcy*, „Przegląd Legislacyjny” 2010, nr 1, s. 26.

³⁷ Por. Wyroki NSA: z dnia 4 sierpnia 2011, II OSK 880/11, LEX nr 1152191 i z dnia 24 lutego 2011, II OSK 343/10, ONSAiWSA 2011/6/108.

przepis takiej treści, jaka została opublikowana, gdyż na etapie przesyłania może przesunąć się tekst, np. punkt czy tiret³⁸. W trybie art. 17 AktyNormU, mogą być prostowane jedynie błędy, które powstały na etapie ogłaszania aktu normatywnego, a nie w toku jego wydawania.

Sprostowanie błędu polega na zlikwidowaniu rozbieżności pomiędzy oryginałem, czyli tekstem aktu prawnego skierowanym do publikacji przez organ wydający ten akt, a tekstem ogłoszonym we właściwym dzienniku. Skoro zatem w okolicznościach rozpoznawanej sprawy błąd powstał w trakcie tworzenia dokumentu elektronicznego przed przekazaniem aktu do publikacji, nie było podstaw do jego sprostowania w trybie art. 17 ust. 1 AktyNormU, co może zostać stwierdzone w Rządowym Centrum Legislacji (dalej: „RCL”) wydającym dzienniki promulgacyjne. Błędy, które były w tekście przekazanym do publikacji prostuje się poprzez klasyczną nowelizację. Należy w tym miejscu wskazać, iż gdy zaistniała rozbieżność pomiędzy aktem uchwalonym a dokumentem dostarczonym do redakcji dziennika urzędowego, wówczas trzeba to sprawdzić przed opublikowaniem. Wskazuje się, że w takich sytuacjach jest obecnie niezbędne przeprowadzenie klasycznej nowelizacji aktu, co wiąże się z ogromnymi, merytorycznie niezasadnymi kosztami. W związku z tym postuluje się wprowadzenie przez ustawodawcę specjalnego trybu prostowania tego typu rozbieżności. Ponieważ w takim trybie sprostowaniu podlegałyby rozbieżności, których nie jest w stanie stwierdzić organ wydający dziennik urzędowy (gdyż nie polegają one na rozbieżności pomiędzy dostarczonym do niego dokumentem, a tekstem ogłoszonym), do wydawania takich sprostowań powinien być wyznaczony organ kierujący pracami organu, który uchwalał dany akt. Obwieszczenie organu o sprostowaniu błędu w ogłoszonym akcie prawa, powinno być traktowane tak jak każdy inny akt normatywny.

Należy opowiedzieć się za dopuszczalnością kontroli obwieszczenia o sprostowaniu błędu jako aktu o charakterze normatywnym. W drodze obwieszczenia wydano po uchwaleniu nowej ustawy AktyNormU 230 sprostowań błędów do aktów różnej rangi, w tym do wyroków TK. Przepis art. 17 ust. 1 AktyNormU stanowi, że błędy w ogłoszonym tekście aktu prawnego prostuje się w formie obwieszczenia. Sprostowanie nie może prowadzić do merytorycznej zmiany tekstu aktu prawnego. Oryginał aktu jeszcze przed jego publikacją może zawierać błędy. Błąd może polegać na błędnej numeracji aktu

³⁸ G. Wierczyński, *Uwagi do rządowego projektu ustawy reformującej ogłaszanie prawa w Polsce*, „Przegląd Legislacyjny” 2010, nr 4, s. 31.

poprzez błędne jego oznaczenie. Taki oczywisty błąd można skorygować jeszcze przed publikacją aktu na etapie przygotowania aktu normatywnego do druku. Może to jednak spowodować błąd związany ze zmianą numeracji kolejnych paragrafów oznaczonych w oryginale aktu. Natura sprostowania polega na zmianie tekstu aktu prawnego.

Sprostowanie nie może jednak prowadzić do takiej zmiany tekstu, którą nazywa się „merytoryczną”. Merytoryczna zmiana tekstu aktu prawnego zmienia jego treść normatywną. Dokonane sprostowanie nie może prowadzić do zmiany merytorycznej jego treści, albowiem nie zmieniało normy prawnej konstruowanej przez akt.

Sama zmiana np. numeracji paragrafów nie zmienia merytorycznego tekstu aktu normatywnego, gdyż nie zmienia zamysłu prawodawcy odnośnie merytorycznej zawartości przepisów i konstruowanej w ten sposób normy prawnej. Natomiast, gdy obwieszczenie o sprostowaniu doprowadzi do istotnej merytorycznej zmiany treści aktu, wówczas mamy do czynienia z ukrytą nowelizacją³⁹.

Podstawą do ogłoszenia obwieszczenia jest jego odpis w formie dokumentu elektronicznego, który w swojej treści zawiera poświadczenie zgodności z oryginałem oraz jest opatrzony przez osobę upoważnioną do sporządzenia odpisu obwieszczenia kwalifikowanym podpisem elektronicznym, a także odpis tego aktu w postaci papierowej. Błędy w ogłoszonym tekście aktu prostuje marszałek sejmu, minister spraw zagranicznych i Prezes Rady Ministrów oraz organy wydające dzienniki urzędowe inne niż wymienione powyżej prostują błędy w tekstach aktów prawnych ogłoszonych w tych dziennikach, w formie obwieszczenia, które ogłasza się w dzienniku urzędowym, w którym ogłoszono prostowany akt. Błędem, o którym mowa w art. 17 ust. 1 AktNormU jest taki błąd, który wystąpił w ogłoszonym tekście aktu prawnego i polega na rozbieżności pomiędzy tekstem opublikowanym a tekstem oryginału. Z jednej strony sprostowanie błędu jest czynnością techniczną, ale z drugiej jest zmianą treści ogłoszonego aktu normatywnego i może prowadzić do zmiany normy prawnej zawartej w prostowanym akcie, a więc może mieć skutki prawotwórcze. Z tego względu należy opowiedzieć się za dopuszczalnością kontroli obwieszczenia o sprostowaniu błędu jako aktu o charakterze normatywnym⁴⁰.

³⁹ M. Paczocha, *Ogłaszanie samorządowych aktów prawnych (część 2)*, „Finanse Komunalne” 2001, nr 6, s. 43.

⁴⁰ S. Szczepaniak, *Ogłaszanie aktów prawa miejscowego – wybrane zagadnienia*, „Samorząd Terytorialny” 2014, nr 3, s. 34.

Za takim charakterem obwieszczenia o sprostowaniu błędu w akcie normatywnym opowiedział się TK w wyroku z dnia 7 lipca 2003 r.⁴¹. Istota kontroli obwieszczenia o sprostowaniu błędu polega zatem na sprawdzeniu, czy w drodze obwieszczenia nie nadano aktowi normatywnemu innego znaczenia, niż to, które zostało przyjęte przez organ uprawniony do wydania aktu normatywnego. Naruszenie art. 17 ust. 1 AktyNormU, ponieważ obwieszczenie o sprostowaniu błędu doprowadziło do merytorycznej zmiany aktu prawnego poprzez zmianę nie tylko samej treści. Ważne jest, by zmiany wprowadzone w drodze obwieszczenia mieściły się w dopuszczalnych granicach wyznaczonych dla prostowania błędu w drodze obwieszczenia, albowiem tekst aktu prawnego opublikowany w dzienniku promulgacyjnym nie może różnić się od tekstu oryginału już opublikowanego w dzienniku promulgacyjnym. W wyniku skorygowania przed publikacją błędnej treści nastąpiła zmiana aktu tuż przed ogłoszeniem. W konsekwencji może dojść do rozbieżności pomiędzy tekstem aktu ogłoszonym w dzienniku promulgacyjnym, a tekstem oryginału aktu. W wyniku sprostowania w drodze obwieszczenia błędów następuje przywrócenie prawidłowej treści aktu, zgodnie z oryginałem przedstawionym z wnioskiem o ogłoszenie w dzienniku promulgacyjnym.

Ustawa AktyNormU nie przewiduje możliwości sprostowania błędu, który powstał na etapie wcześniejszym niż sporządzenie oryginału. Sprostowanie opublikowanego aktu prawnego nie może skutkować zmianą treści tego aktu, tylko przywróceniem mu oryginalnego brzmienia. Sprostowanie popełnionego przez organ błędu przy publikacji musi być więc w pełni uzasadnione. Chodzi o wyeliminowanie poprzez sprostowanie w formie obwieszczenia błędu w akcie. Należy podkreślić, że jeżeli wadliwości aktu nie można usunąć w drodze obwieszczenia o sprostowaniu błędów, ze względu i na rodzaj błędu który prowadziłby do merytorycznej zmiany tekstu prawnego, wówczas konieczna jest nowelizacja. Sprostowanie nie może prowadzić do merytorycznej zmiany tekstu aktu prawnego. Poprzez prostowanie tekstu ogłoszonego aktu normatywnego, mogą być prostowane jedynie błędy, które powstały na etapie ogłaszania aktu normatywnego, a nie w toku jego wydawania. Sprostowanie błędu jest instytucją związaną z urzędowym ogłoszeniem tekstu danego aktu i polega na zlikwidowaniu rozbieżności pomiędzy oryginałem, czyli tekstem aktu prawnego skierowanym do publikacji przez organ wydający ten akt, a tekstem ogłoszonym we właściwym dzienniku urzędowym.

⁴¹ Orzeczenie TK z dnia 7 lipca 2003 r., sygn. akt SK 38/01, OTK Zu – A 2003, nr 6, poz. 61.

Ważne jest, iż na wynik sprawy nie może mieć wpływu okoliczność, iż zachodzi niezgodność między tekstem opublikowanym obwieszczenia a tekstem zawartym w Dz.U. Decydujące znaczenie ma oryginał aktu prawnego, zdefiniowany w ustawie AktyNormU. Tekst przedstawiony jako oryginał aktu do ogłoszenia w Dz.U., w którym organ dokonujący publikacji aktu popełnił błąd, który należy usunąć wydając obwieszczenie. RCL jest organem właściwym do opublikowania błędu w ogłoszonym dzienniku promulgacyjnym. Co do zasady nie można odmówić racji takiej formie i takiemu trybowi naprawienia błędu w tekście aktu, gdyż akt rangi ustawowej przewiduje bezpośrednio możliwości sprostowania błędu w tekście aktu, gdy taki błąd wystąpił na etapie podejmowania czynności przy opublikowaniu w dzienniku promulgacyjnym. Błąd może się wkraść do tekstu aktu, ukazującego się w dzienniku promulgacyjnym, a zatem na etapie pomiędzy przekazaniem aktu do publikacji, a jego drukiem w publikatorze.

Najistotniejszą jednakże kwestią jest ocena, czy przedmiotowy błąd może być sprostowany, czy też jako błąd merytoryczny wymaga wszczęcia procedury polegającej na zmianie aktu prawnego. Otóż nie można zmieniać merytorycznie aktu w drodze sprostowania, nawet gdyby wynikał z nieuwagi prawodawcy. Na skutek oczywistego błędu w akcie, który przekazano do publikacji i w opublikowanym tekście w dzienniku promulgacyjnym po stwierdzeniu błędu, należy dokonać sprostowania tego błędu. W związku z powyższym organ musi wystąpić z wnioskiem do RCL o sprostowanie błędu. RCL nie może odmówić dokonania sprostowania z uwagi na to, że sprostowanie prowadzi do uzdrowienia aktu prawnego.

W tej sytuacji nie istnieje możliwość usunięcia powyższego błędu poprzez sprostowanie, a jedynie poprzez przystąpienie do zmiany aktu prawnego. Akty prawa przekazywane są do RCL, który jest właściwy do wydania dzienników promulgacyjnych w brzmieniu uchwalonym. Treść przekazanego do ogłoszenia aktu prawa musi być identyczna z treścią aktu uchwalonego. Jeśli z jakiegokolwiek przyczyny do ogłoszenia przekazano akt prawny inny w treści od uchwalonego, to praktycznie mamy do czynienia z tzw. niebytem aktu prawnego.

Akt prawny zawierający błąd mimo przekazania go do publikacji nie powinien być opublikowany. Z przepisu art. 17 ust. 4 w związku z ust. 3 AktyNormU jednoznacznie wynika, że jeśli chodzi o dzienniki urzędowe, to ma się na myśli D.U., M.P. i M.P. „B”, a jedynym organem uprawnionym do prostowania ujawnionych w nich błędów jest

organ wydający dziennik promulgacyjny, tj. RCL⁴². Możliwe jest bowiem zaskarżenie obwieszczenia o sprostowaniu błędu do sądu administracyjnego. Istota takiej kontroli sądowej i oceny takiego sprostowania powinna polegać na sprawdzeniu, czy w drodze obwieszczenia nie nadano aktowi normatywnemu innego znaczenia, niż to, które zostało przyjęte przez organ uprawniony do wydania aktu normatywnego. Ze względu na to, że sprostowanie ma w przeważającej mierze charakter czynności materialno-technicznej, a nie jest aktem stanowienia prawa, podstaw do ewentualnego zaskarżenia należy dopatrywać się w art. 3 par. 2 pkt 4 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. *De lege lata* problematyka publikowania aktów prawnych jest regulowana przepisami AktyNormU.

Akty normatywne zawierające przepisy powszechnie obowiązujące wchodzą w życie po ich ogłoszeniu w dzienniku promulgacyjnym. W przypadku prawa publikacja następuje w odpowiednim dla danego aktu dzienniku promulgacyjnym. Zatem obwieszczenie o sprostowaniu błędu pozostaje w ścisłym związku z prostowanym aktem normatywnym, gdyż zmienia tekst ogłoszonego aktu normatywnego. Dopuszczalny prawnie zakres zmian ogłoszonego aktu normatywnego jest jednak ograniczony. Prostuje się jedynie błędy, które powstały na etapie ogłaszania aktu normatywnego, a nie w toku jego wydawania. Z jednej strony sprostowanie błędu jest czynnością techniczną, ale z drugiej jest zmianą treści ogłoszonego aktu normatywnego i może prowadzić do zmiany normy prawnej zawartej w prostowanym akcie, a więc może mieć skutki prawotwórcze.

Z tego względu należy opowiedzieć się za dopuszczalnością kontroli obwieszczenia o sprostowaniu błędu jako aktu o charakterze normatywnym. Istota kontroli obwieszczenia o sprostowaniu błędu polega zatem na sprawdzeniu, czy w drodze obwieszczenia nie nadano aktowi normatywnemu innego znaczenia, niż to, które zostało przyjęte przez organ uprawniony do wydania aktu normatywnego. Inaczej mówiąc chodzi o ocenę, czy zmiany wprowadzone w drodze obwieszczenia mieszczą się w dopuszczalnych granicach wyznaczonych dla prostowania błędów w drodze obwieszczenia, czy też wykraczają poza te granice, co może oznaczać, że obwieszczenie wprowadza normatywną zmianę treści ogłoszonego aktu prawa, a więc modyfikuje normy prawne przyjęte przez organ uprawniony do wydania aktu. Z tego względu

⁴² G. Wierczyński, *Założenia do przyszłej regulacji zasad tworzenia i ogłaszania prawa*, „Przegląd Sejmowy” 2008, nr 5, s. 142.

obwieszczenie o sprostowaniu błędu w ogłoszonym akcie prawa powinno być traktowane tak jak akt uzdrawiający system prawny.

Przede wszystkim w ocenie należy brać pod uwagę, czy dopuszczalne jest sprostowanie błędu w publikacji aktu prawnego, na podstawie przepisów AktyNormU, nawet jeśli błąd ów nastąpił przed wejściem w życie tej ustawy. Tego wymaga zasada ciągłości państwa polskiego oraz potrzeba zapewnienia obrotu prawnego. Jednocześnie nie można w przypadku prostowania błędów zaistniałych przy publikacji aktów normatywnych ogłoszonych przed kilkoma laty nie uwzględniać zmian wynikających choćby ze zmiany struktury podziału administracyjnego państwa. Zmiana polegająca na sprostowaniu błędu w tekście aktu prawnego, poprzez dopisanie brakującego tekstu bądź jego wykreślenie, ma charakter sprostowania oczywistego błędu edytorskiego.

Ogłoszenie obwieszczenia o sprostowaniu błędu w brzmieniu opublikowanym w organie promulgacyjnym wywołuje określone skutki prawne (wiąże adresatów) i już z tego względu nie może podlegać zmianie bez zachowania trybu określonego przepisami ustawy⁴³. Zgodnie z art. 17 ust. 1 AktyNormU błędy w ogłoszonym tekście aktu prawnego prostuje się w formie obwieszczenia. Oznacza to, że właściwą formą prostowania błędów w ogłoszonych aktach prawnych jest obwieszczenie. Obwieszczenia tego typu wydawane są przez organy wydające dzienniki urzędowe wymienione w art. 17 ust. 3 AktyNormU. Słowem, gdyby doszło do popełnienia błędu w ogłoszonym tekście aktu prawnego, błędy w tekstach ustaw prostuje marszałek sejmu, błędy w tekście umowy międzynarodowej, w tekście tłumaczenia umowy międzynarodowej na język polski lub w tekście oświadczenia rządowego dotyczącego tej umowy prostuje minister, który występował z wnioskiem o ogłoszenie tej umowy w dzienniku urzędowym. Prezes Rady Ministrów, z własnej inicjatywy lub na wniosek właściwego organu, prostuje błędy w tekstach aktów innych niż wymienione powyżej, ogłoszonych w Dz.U. i M.P. Nawet dokonanie przez powyższe organy sprostowania błędu w treści aktu prawa musiałoby podlegać ogłoszeniu w trybie przewidzianym w ustawie AktyNormU, co za tym idzie, ocenie, czy sprostowanie to nie stanowi merytorycznej zmiany aktu prawnego.

W każdym przypadku dotyczącym sprostowania błędu w treści uchwały ocenie będzie podlegało, jaki charakter ma ta zmiana. Nie można utożsamiać sprostowania polegającego na zmianie omyłkowo wpisanego tekstu ze zmianą zapisów w treści

⁴³ G. Wierczyński, *Urzędowe ogłoszenie aktu normatywnego*, Warszawa 2008, s. 248.

aktu prawnego. Za niedopuszczalne należy bowiem uznać sprostowanie zapisów uznanych za błędy, które istniały już w dacie uchwalania aktu prawnego. Sprostowanie błędu tym samym stanowi sprostowanie treści ogłoszonego aktu prawa i może nastąpić w publikatorze właściwym dla jego ogłoszenia. O tym, czy w akcie prawnym ogłoszonym w dzienniku promulgacyjnym wystąpił błąd uzasadniający wydanie obwieszczenia prostującego błąd i powodujący jednocześnie obowiązek ogłoszenia tego obwieszczenia o sprostowaniu błędu, rozstrzyga organ wydający akt. Do wyłącznych uprawnień organu należy ocena, czy zasadne jest podjęcie takiego działania. Czy w tekście ogłoszonego aktu prawnego wystąpił błąd, który może być sprostowany w formie obwieszczenia, na podstawie art. 17 AktyNormU. Tym samym nawet dokonanie niewielkiej zmiany w treści aktu prawa musiałoby podlegać ogłoszeniu w trybie przewidzianym w ustawie AktyNormU, a co za tym idzie, ocenie czy sprostowanie to nie stanowi merytorycznej zmiany aktu prawnego.

W każdym przypadku dotyczącym sprostowania błędu w treści aktu prawnego ocenie będzie podlegało, jakiego charakteru jest to zmiana. W poszczególnych sytuacjach może się bowiem okazać, że zmiany, jakie wprowadza się w tekście aktu prawnego, dotyczą merytorycznych postanowień. Nie można bowiem utożsamiać sprostowania polegającego na zmianie omyłkowo wpisanego numeru czy zapisów w treści aktu prawnego. Za niedopuszczalne należy uznać sprostowanie zapisów uznanych za błędy pisarskie, które istniały już w dacie uchwalenia.

Tymczasem w poszczególnych przypadkach może się okazać, że błąd, jaki wystąpił w treści aktu prawnego i podlega sprostowaniu przez organ, ma istotne znaczenie dla merytorycznej oceny tego aktu – oceny jej legalności i *de facto* nie mógł zostać sprostowany w innym trybie. Jediną możliwość zmiany stanowić może zatem nowelizacja aktu prawnego. Akty normatywne zawierające przepisy powszechnie obowiązujące wchodzą w życie po ich ogłoszeniu w dzienniku promulgacyjnym. Podstawą do ogłoszenia jest oryginał aktu normatywnego przedstawiony z wnioskiem o ogłoszenie w dzienniku promulgacyjnym, który organ wydający dziennik kieruje do ogłoszenia.

Instytucja sprostowania błędu, gdy przedmiotem jest akt prawa (publikowanego w stosownym organie promulgacyjnym), musi mieć charakter wyjątkowy i dotyczyć może jedynie szczególnie uzasadnionych przypadków, i ma zastosowanie do błędów, polegających na różnicy między tekstem przekazanym do publikacji, a tekstem

ogłoszonym, a nie zaś dotyczyć błędów w istniejących w tekście aktu prawnego przekazanego do publikacji. Kwestia prawidłowego rozróżnienia zmiany treści normatywnej aktu prawnego od wyłącznie sprostowania popełnionego błędu ma istotne znaczenie zwłaszcza gdy tryb uchwalania określonych przepisów jest regulowany w sposób szczególny. Jeżeli wadliwości prawa nie można usunąć w drodze obwieszczenia o sprostowaniu błędów, bowiem z uwagi na rodzaj błędu prowadziłyby to do merytorycznej zmiany tekstu prawnego, wówczas wymagana jest nowelizacja. Treść publikowanego aktu powinna być tożsama z nowelizacją i przedłożona organowi do publikacji. Ewentualne przyjęcie, w następstwie popełnionych błędów w procedurze legislacyjnej, wadliwych rozwiązań legislacyjnych wymaga zmiany treści aktu tak, aby faktycznie odpowiadała ona zamierzeniom prawodawcy. Pominięcie tych wymagań musi prowadzić do stwierdzenia, iż obwieszczenie w sprawie sprostowania zostanie podjęte z naruszeniem prawa, co skutkuje stwierdzeniem jego nieważności.

Należy podkreślić, że czynność sprostowania błędu ma jedynie charakter techniczny, deklaratoryjny, bo jest rezultatem zabiegu będącego wyłącznie porównaniem dwóch tekstów, z których jeden (tekst oryginału) jest wzorcem. Przez błąd w tekście aktu „rozumie się nie nietrafne merytorycznie lub formalnie rozstrzygnięcie ustawodawcy, ale rozbieżność między brzmieniem (kształtem) tekstu ustawy ogłoszonego drukiem w odpowiednim dzienniku urzędowym (tzw. tekstu autentycznego) a tekstem oryginału”⁴⁴.

W doktrynie prezentowano przy tym pogląd, iż znaczenie „rozstrzygające ma tekst aktu normatywnego, ustanowionego w określonym trybie. To prawodawca wyraża wolę nie tylko wydania aktu normatywnego, ale o takiej jego treści, w jakiej go ostatecznie ustanawia. Jeżeli błąd ma jedynie techniczny charakter, to nie ma potrzeby uruchamiania procedury prawodawczej do jego skorygowania. Gdyby jednak błąd taki miał (mógł mieć) merytoryczne znaczenie, a zwłaszcza gdyby jego sprostowanie mogło zawierać nowość normatywną, to podstawą jego usunięcia nie mógłby stanowić art. 17 AktyNormU”⁴⁵. Należy porównać tekst opublikowany z tekstem podpisanym przez uprawniony organ.

⁴⁴ S. Wronkowska, M. Zieliński, *Zasady techniki prawodawczej. Komentarz*, Warszawa 1997, s. 132–133.

⁴⁵ Z. Czeszejko-Sochacki, *Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., V KKN 137/99*, „Przegląd Sejmowy” 2001, nr 2, s. 85.

Różnica między tekstem przepisu przyjętego przez organ i pierwotnie ogłoszonego w dzienniku promulgacyjnym oraz tekstem ogłoszonym w dzienniku promulgacyjnym po sprostowaniu miała istotny wpływ na przepis prawny w obrocie prawnym. Obwieszczeniem o sprostowaniu błędu można dokonać sprostowania – zmiany powołanego przepisu przez wstawienie przecinka po słowie lub po wyrazach, co zasadniczo zmienia zakres znaczeniowy pojęcia użytego w akcie prawnym. Dodanie przecinka po wyrazach może spowodować rozszerzenie zakresu badanej normy. W świetle powyższego sprostowanie błędu jest czynnością konwencjonalną, gdyż to obowiązujące przepisy regulują, kto, w jakich okolicznościach i w jakim trybie jest upoważniony do jego dokonania oraz jakie są skutki tej czynności.

Jeśli chodzi o wejście w życie obwieszczenia, to należy jednoznacznie wskazać, że o ich wejściu w życie przesądza charakter obwieszczeń. Odpowiedzią jest art. 4 ust. 1 AktyNormU. Przepis ten traktuje kwestię wejścia w życie aktów normatywnych, zawierających przepisy powszechnie obowiązujące. Za akty normatywne należy uznać tylko te akty, które mają charakter normatywny czyli akty o charakterze konstytucyjnym⁴⁶. Obwieszczenia o sprostowaniu błędu raczej nie są źródłami prawa, można im przypisać swoiste źródło prawa.

Wejście w życie obwieszczenia o sprostowaniu błędu teoretycznie powinno być związane z wiążącą mocą obowiązującą od dnia ogłoszenia aktu prostowanego aktu. Wiąże się to z czynnościami deklaratoryjnymi potwierdzającymi jedynie w sposób urzędowy zaistnienie pewnego stanu prawnego lub faktycznego, którego skutki prawne powstają na podstawie tej czynności, lecz wcześniej z mocy odpowiednich przepisów prawnych.

Sprostowanie błędu polega na potwierdzeniu wynikającego z ustawy obowiązku opublikowania zawartych w nim informacji przez organ do którego należy wydawanie dziennika promulgacyjnego. W działaniu tym można zauważyć pewne elementy władcze w odniesieniu do wymienionych organów, gdyż stanowi ono warunek opublikowania przez te organy obwieszczenia w organie publikacyjnym. Jednakże czynność podpisania obwieszczenia ani samo obwieszczenie nie mogą być uznane za źródło prawa w rozumieniu art. 87 Konstytucji. Wprawdzie wiążą się one z realizacją konstytucyjnych zasad jawności prawa, ale nie stanowią rozstrzygnięcia, kształtującego

⁴⁶ S. Wronkowska, *Ustawa o ogłaszaniu aktów normatywnych...*, s. 11.

sytuację prawną aktu. Publikację uznaje się jako uzdrowienie systemu prawnego. Pytanie natomiast brzmi: czy zachowanie takiego organu zawsze musi mieć charakter władczego aktu? Opublikowanie w tym kontekście odnosi się do autentycznego charakteru obwieszczenia o sprostowaniu błędu, konieczności wyczerpania tych środków prawnych, które w ramach określonej procedury przysługują organowi. W tym kontekście stwierdzenie, że opublikowane obwieszczenie nie pociąga za sobą żadnych skutków prawnych dla systemu prawnego, należy uznać za błędne. To właśnie te akty powodują merytoryczną kontrolę wydania obwieszczenia o sprostowaniu błędu poprzez podanie do publicznej wiadomości informacji o tym fakcie wraz z jego skutkami⁴⁷.

4. Analiza statystyczna

Sprostowanie przepisów prawnych może wywoływać trudności w praktyce. Trzeba przyjąć, że w badaniu autentyczności tekstu aktu prawnego należy wziąć pod uwagę sposób rozumienia przepisów prawa przyjęty w praktyce i w doktrynie oraz wykładnię prostowanego przepisu. Chodzi tu o swoistą kontrolę polegającą m.in. na ustalaniu, czy obwieszczenie podlega kształtowaniu w rozumieniu art. 17 AktyNormU. Ta praktyka, konkretyzująca treść art. 17, nadała określone znaczenie temu przepisowi, z tego przepisu wywiedziono tryb postępowania. Już tylko ogólne wskazanie na alternatywę: publikować – nie publikować, świadczy zarówno o charakterze rozstrzygnięcia w tej kwestii, jak i skutkach dla ochrony systemu prawnego.

Tabela 1. Analiza ilościowa wydanych sprostowań błędów do aktów prawnych

Rok	Podstawa prawna do wydania sprostowania błędu	Liczba sprostowań błędów
2024	Art. 18b o umowach międzynarodowych [*]	2
2023	Art. 18 ustawy AktyNomrU ^{**}	2
2023	Art. 18b o umowach międzynarodowych	1
2023	Art. 17 ust. 2b AktyNormU	1

⁴⁷ P. Winczorek, *Komentarz do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.*, Warszawa 2008, s. 203.

Rok	Podstawa prawna do wydania sprostowania błędu	Liczba sprostowań błędów
2022	Art. 17 ust. 3 AktyNomrU	2
2022	Art. 18b ustawy o umowach międzynarodowych	3
2021	Art. 18b ustawy o umowach międzynarodowych	1
2020	Art. 17 ust 3 AktyNomrU	2
2020	Art. 18b o umowach międzynarodowych	7
2020	Art. 18 AktyNomrU	2
2019	Art. 18b ustawy o umowach międzynarodowych	8
2019	Art. 18 AktyNomrU	1
2018	Art. 18b ustawy o umowach międzynarodowych	4
2018	Art. 17 ust. 3 AktyNomrU	1
2017	Art. 18b ustawy o umowach międzynarodowych	8
2017	Art. 17 ust. 3 AktyNomrU	4
2017	Art. 18 ust. 2 AktyNomrU	1
2017	Art. 18 AktyNomrU	1
2016	Art. 17 ust. 3 AktyNomrU	3
2016	Art. 18 ust. 2 AktyNomrU	2
2016	Art. 18b ustawy o umowach międzynarodowych	2
2015	Art. 18b ustawy o umowach międzynarodowych	5
2015	Art. 17 ust. 3 AktyNomrU	3
2015	Art. 238 Kodeksu wyborczego	1
2015	Art. 18 ust. 2 AktyNomrU	2
2014	Art. 17 ust. 3 AktyNomrU	4
2014	Art. 18 ust. 2 AktyNomrU	1
2014	Art. 17 ust. 2a AktyNomrU	3
2013	Art. 17 ust. 3 AktyNomrU***	1
2013	Art. 18 AktyNomrU	1
2012	Art. 17 ust. 3 AktyNomrU	2
2012	Art. 18 ust. 2 AktyNomrU	1
2012	Art. 18b ustawy o umowach międzynarodowych	1
2011	Art. 18b ustawy o umowach międzynarodowych	2
2011	Art. 17 ust. 3 AktyNomrU	5

Sprostowanie błędu w akcie normatywnym ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym

Rok	Podstawa prawna do wydania sprostowania błędu	Liczba sprostowań błędów
2011	Art. 17 ust. 2b AktyNomrU	1
2011	Art. 18 ust. 2 AktyNomrU	1
2011	Art. 17 ust. 2a AktyNomrU	2
2010	Art. 17 ust. 3 AktyNomrU	2
2010	Art. 17 ust. 2a AktyNomrU	3
2010	Art. 18 ust. 2 AktyNomrU	1
2009	Art. 17 ust. 2b AktyNomrU	4
2009	Art. 17 ust. 3 AktyNomrU	5
2009	Art. 17 ust. 2a AktyNomrU	1
2008	Art. 17 ust. 2b AktyNomrU	5
2008	Art. 17 ust. 3 AktyNomrU	3
2008	Art. 17 ust. 2a AktyNomrU	1
2007	Art. 17 ust. 2b AktyNomrU	1
2007	Art. 17 ust. 3 AktyNomrU	2
2006	Art. 17 ust. 3 AktyNomrU	7
2006	Art. 17 ust. 2b AktyNomrU	1
2006	Art. 18 ust. 2 AktyNomrU	1
2006	Art. 17 ust. 2a AktyNomrU	1
2005	Art. 17 ust. 2b AktyNomrU	1
2005	Art. 17 ust. 3 AktyNomrU	16
2005	Art. 17 ust. 2a AktyNomrU	1
2004	Art. 17 ust. 3 AktyNomrU	18
2003	Art. 17 ust. 3 AktyNomrU	30
2002	Art. 17 ust. 3 AktyNomrU	24
2002	Art. 18 ust. 2 AktyNomrU	1
2001	Art. 17 ust. 3 AktyNomrU	7
Razem		230

* Ustawa z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych.

** Ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (AktyNomrU).

*** Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks Wyborczy

Źródło: opracowanie własne na podstawie Dziennika Ustaw ze strony internetowej www.rcl.gov.pl.

Tabela 2. Analiza ilościowa sprostowań błędów wydanych przez podmioty uprawnione na podstawie ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych

Rok	Obwieszczenie o sprostowaniu błędu wydane przez Prezesa Rady Ministrów	Obwieszczenie o sprostowaniu błędu wydane przez ministra spraw zagranicznych	Obwieszczenie o sprostowaniu błędu wydane przez ministra	Obwieszczenie o sprostowaniu błędu wydane przez marszałka sejmu	Obwieszczenie o sprostowaniu błędu wydane przez PKW	Obwieszczenie o sprostowaniu błędu do wyroków Trybunału Konstytucyjnego
2024		2				
2023	1	1	1	1		
2022	2	3				
2021		1				
2020	2	8	2			
2019		8	1			
2018	1	4				
2017	4	8	1			
2016	3	2		1		
2015	3	5		2	1	
2014	4			3		
2013	1		1			
2012	2	1	1	1		
2011	5	2	1	3		
2010	2	2		2		
2009	5	4		1		
2008	3	5		1		
2007	2	1				
2006	7	1		2		
2005	16	1		1		2
2004	16					
2003	30					
2002	24		1			
2001	6					2
Razem	139	59	9	18	1	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie Dziennika Ustaw ze strony internetowej www.rcl.gov.pl.

5. Podsumowanie

Mówiąc o konstrukcji błędów, należy zwrócić uwagę na rodzaj, autora oraz przedmiot aktu prawnego, w którego ramach dokonuje się sprostowania. Należy podkreślić, że czynność sprostowania błędu ma charakter techniczny, bo jego rezultatem jest wynik porównania dwóch tekstów, z których jeden jest wzorcem. Z tego wynika fakt, że sprostowanie błędu nie może prowadzić do merytorycznej zmiany tekstu. Podkreślić należy, że sprostowanie błędu dotyczy tylko tekstu, który został ogłoszony w dzienniku urzędowym. Takie podejście do sprawy zasługuje na aprobatę z punktu widzenia zasady jawności prawa. Oznacza to, że poprzez sprostowanie błędu nie dokonujemy czynności kreującej normy prawne.

Nie jest więc zasadą, że błąd prostuje autor aktu prawnego, lecz organ, który jest odpowiedzialny za jego ogłoszenie. Może się zdarzyć, że będzie to ten sam organ, ale co do zasady za prostowanie błędów odpowiada nie autor, lecz organ wydający dziennik. Jeśli chodzi o przedmiot sprostowania błędu, a więc błąd zdefiniowany jako różnica pomiędzy oryginałem a tekstem ogłoszonym, wskazuje się na to, że traktuje się to działanie jako czynność techniczną, mającą na celu wprowadzenie do obiegu przepisów prawnych w takim kształcie, jakie im nadał ustawodawca. Innymi słowy, sprostowanie błędu jest czynnością o charakterze redakcyjnym, technicznym. Nie kreuje jednak normy prawnej. Jest to czynność o charakterze deklaratoryjnym. Jednocześnie obwieszczenie o sprostowaniu błędu podlega ogłoszeniu w dziennikach urzędowych. Nabiera ono charakteru urzędowego źródła poznania prawa oznaczanego domniemaniem autentyczności.

Bibliografia

- Banaszak Bogusław, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2009.
- Czeszejko-Sochacki Zdzisław, *Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., V KKN 137/99*, „Przegląd Sejmowy” 2001, nr 2.
- Garlicki Leszek, *Kto prostuje błędy w tekście ustawy? Polemika z artykułem Piotra Radziewicza pt. „O sprostowaniu błędów w konstytucji i innych aktach prawnych”*, „Przegląd Sejmowy” 2002, nr 2.
- Kaleta Krzysztof, *komentarz do art. 88, [w:] Konstytucja III RP w tezach orzeczniczych Trybunału Konstytucyjnego i wybranych sądów*, red. Marek Zubik, Warszawa 2008.
- Malinowski Andrzej, *Informacja o nieobowiązaniu przepisu*, „Przegląd Legislacyjny” 2016, nr 1.

- Paczocho Mirosław, *Ogłaszanie samorządowych aktów prawnych (część 1)*, „Finanse Komunalne” 2001, nr 5.
- Paczocho Mirosław, *Ogłaszanie samorządowych aktów prawnych (część 2)*, „Finanse Komunalne” 2001, nr 6.
- Radziejewicz Piotr, *O sprostowaniu błędów w konstytucji i innych aktach prawnych*, „Przegląd Sejmowy” 2002, nr 2.
- Skrzydło Wiesław, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Komentarz*, Warszawa 2009.
- Szczepaniak Sylwester, *Ogłaszanie aktów prawa miejscowego – wybrane zagadnienia*, „Samorząd Terytorialny” 2014, nr 3.
- Wierczyński Grzegorz, *Polska reforma ogłaszania prawa*, „Przegląd Sejmowy” 2011, nr 5.
- Wierczyński Grzegorz, *Uwagi do rządowego projektu ustawy reformującej ogłaszanie prawa w Polsce*, „Przegląd Legislacyjny” 2010, nr 4.
- Wierczyński Grzegorz, *Austriacka ustawa o reformie ogłaszania aktów prawnych jako potencjalna inspiracja dla polskiego prawodawcy*, „Przegląd Legislacyjny” 2010, nr 1.
- Wierczyński Grzegorz, *Założenia do przyszłej regulacji zasad tworzenia i ogłaszania prawa*, „Przegląd Sejmowy” 2008, nr 5.
- Wierczyński Grzegorz, *Urzędowe ogłoszenie aktu normatywnego*, Warszawa 2008.
- Wierczyński Grzegorz, *Komentarz do par. 111, [w:] Zasady Techniki prawodawczej, Komentarz do rozporządzenia*, red. Jarosław Warylewski, Warszawa 2003.
- Wiktorska A., *Dziennik Ustaw jako urzędowy organ przeznaczony do ogłaszania aktów normatywnych*, „Przegląd Legislacyjny” 2011, nr 2–4.
- Winczorek Piotr, *Komentarz do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.*, Warszawa 2008.
- Wronkowska Sławomira, *Ustawa o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych*, „Przegląd Sejmowy” 2001, nr 5.
- Wronkowska Sławomira, Zieliński Maciej, *Komentarz do zasad techniki prawodawczej z dnia 20 czerwca 2002 r.*, Warszawa 2021.
- Wronkowska Sławomira, Zieliński Maciej, *Zasady techniki prawodawczej. Komentarz*, Warszawa 1997.
- Zalasiński Tomasz, *Zasady prawidłowej legislacji w poglądach Trybunału Konstytucyjnego*, Warszawa 2008.

► STRESZCZENIE

Sprostowanie błędu w akcie normatywnym ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym

Celem artykułu było przedstawienie konstrukcji błędów, rodzaju, autora oraz przedmiotu aktu prawnego, w którego ramach dokonuje się sprostowanie błędu. Artykuł ma charakter badania empirycznego dokonanego na podstawie strony internetowej Dziennika Ustaw.

Badaniu zostały poddane sprostowania błędu, które zostały wydane po publikacji ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, która stanowi podstawę prawną do wydania sprostowania błędu. W okresie od 2001 do 2024 zostały wydane 230 sprostowania błędu. Podmiotami zobowiązanymi do wydania sprostowania błędu były: Prezes Rady Ministrów, minister spraw zagranicznych, właściwi ministrowie, marszałek sejmu, Państwowa Komisja Wyborcza. Przez sprostowanie błędu nie dokonujemy czynności kreującej normy prawne. Błąd prostuje organ, który jest odpowiedzialny za jego ogłoszenie. Może się zdarzyć, że będzie to ten sam organ, ale co do zasady za prostowanie błędów odpowiada nie autor, lecz organ wydający dziennik. Przedmiot sprostowania błędu, a więc błąd, można zdefiniować jako różnicę pomiędzy oryginałem a tekstem ogłoszonym, co wskazuje na to, że traktuje się tę czynność jako techniczną, mającą na celu wprowadzenie do obiegu przepisów prawnych w takim kształcie, jakie im nadał ustawodawca. Sprostowanie błędu jest czynnością o charakterze redakcyjnym, technicznym.

Nie kreuje ona jednak normy prawnej. Jest to czynność o charakterze deklaratoryjnym. Obwieszczenie o sprostowaniu błędu podlega ogłoszeniu w dziennikach urzędowych. Nabiera ono charakteru urzędowego źródła poznania prawa oznaczanego domniemaniem autentyczności. Sprostowanie błędu polega na potwierdzeniu wynikającego z ustawy obowiązku opublikowania zawartych w nim informacji przez organ, do którego należy wydawanie dziennika promulgacyjnego. W działaniu tym można zauważyć pewne elementy władcze w odniesieniu do wymienionych organów, gdyż stanowi ono warunek opublikowania przez te organy obwieszczenia w organie publikacyjnym. Wejście w życie obwieszczenia o sprostowaniu błędu teoretycznie powinno być związane z wiążącą mocą obowiązującą od dnia ogłoszenia aktu prostowanego aktu. Wiąże się to z czynnościami deklaratoryjnymi potwierdzającymi jedynie w sposób urzędowy zaistnienie pewnego stanu prawnego lub faktycznego, którego skutki prawne powstają na podstawie tej czynności, lecz wcześniej z mocy odpowiednich przepisów prawnych.

► SUMMARY

Correction of the Error in the Normative Act Published in the Official Journal – Legal and Legislative Study

The purpose of the article is to demonstrate the structure of errors, their type, author and subject matter of the legal act under which the correction is made. The article takes a form of an empirical study based on the website of the Journal of Laws. The study encompassed error corrections issued after publication of the act dated on 20 July 2000 on publication of normative acts and of some other legal acts, which serves as a legal basis

for the issuance of error correction. 230 error corrections were issued from 2001 until 2024. The following entities were obligated to issue correction of the error: the Prime Minister, the Minister of Foreign Affairs, relevant Ministers, the Marshal of the Sejm, the State Electoral Commission. Correction of the error does not entail creation of legal norms. The error is corrected by the entity responsible for its announcement. It may happen that it will be the same body but as a rule it is not the author but the journal-issuing body that is responsible for the correction of errors. The subject of correction of the error, and thus the error itself, can be defined as a difference between the original and the published text, indicating that it is treated as a technical action aimed at introducing legal acts exactly as specified by the legislator. The nature of correction of errors is editorial, technical.

However it does not create a legal norm. It is declaratory by nature. The announcement of the correction of the error is subject to publication in official journals. It becomes the official source of legal knowledge, designated by the presumption of authenticity. Correction of the error is connected with the confirmation of the obligation, arising from the law, to publish information by the body responsible for issuing the promulgation journal. Such an action is found to have certain authoritative elements in relation to the above-stated bodies, as these bodies are obligated to publish the announcement in the publishing body. Implementation of the error correction announcement should theoretically be related to applicability, into force from the date of publication of the corrected act. It is associated with declaratory actions that only officially confirm the existence of certain legal or factual status, legal effects of which emerge on the basis of this action, yet previously by virtue of relevant legal regulations.